

SALTANATIN KALDIRILMASI (1 Kasım 1922)

- α SEBEPLERİ:
- 1- TBMM'nin açılması ile yeni Türk devleti kuruldu ve bu meclis, egemenliği tamamen millete veriyordu.
 - 2- Bir milleti 2 ayrı hükümet yönetemezdi.
 - 3- Saltanat, milli egemenliğin tam tersiydi. (Kısmi egemenlik)
 - 4- 1921 Anayasası da milli egemenliği esas aldığından Saltanata yer yoktu.
 - 5- Saltanat, milli mücadeleye hiç bir katkıda bulunmamış aksine yok etmeye çalışmıştı. Bu yüzden de devam etmeyi hak etmiyordu.
 - 6- Lozan'a İstanbul hükümeti ve Ankara hükümetinin birliktirliği, saltanatın kaldırılma vaktinin geldiğini gösterdi.
 - 7- Mudanya Ateşkesinde İst., bğazlar ve Dapu Trakya, Osmanlı değil, TBMM. hükümetine bırakılmıştı. bu durumda Osmanlı'nın hukuken sona erdiğini gösteriyordu.

- α SONUÇLARI:
- 1- Bağımsızlığın, millet egemenliğinin ve laikliğin önündeki engel ortadan kalktı.
 - 2- Ülkede, ikili hükümet son verildi
 - 3- Millet egemenliği tam anlamıyla sağlandı
 - 4- Demokrasi yolunda önemli bir adım atıldı

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 Temmuz 1923)

- * Türk Kurtuluş Savaşı sonucunda yapılan barış anlaşmasıdır
- * İsviçre'nin Lozan kentinde bir üniversitede imzalandı

α KATILAN ÜLKELER: Türkiye, İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan, Yugoslavya, Romanya, Japonya, Bğazlarla ilgili görüşmelerde; Sovyet Rusya ve Bulgaristan da katıldı. ABD sadece gözlemci gönderdi.

α LOZAN GÖRÜŞMELERİ 2 AŞAMADA GERÇEKLEŞTİ:

- 1. Aşama: 20 Kasım 1922 - 4 Şubat 1923 → (Anlaşma sağlanamadığı için durdu.)
- 2. Aşama: 23 Nisan 1923 - 24 Temmuz 1923 → (İmzalandı)

NOT: Atatürk; Lozan öncesi İsmet Paşa'ya 2 konuda talimat verdi. Bunlar: 1- Dapu Anadolu'da devlet kurması, 2- Kapitülasyonlar

Yani, ülke topraklarının bütünlüğü ve ekonomik bağımsızlığımızın sağlanması konusunda Misak-ı Milli'yi savunacakları.

LOZAN'DA GÖRÜŞÜLEN KONULAR

- 1- SINIRLAR: a- Batı Sınırı: Meriç nehri Türk-Yunan sınırı oldu. (Sol kıyısına kadar bizim), Yunanistan Souda tarımında yerleşme, Kara-
dağlar'ı bize verdi. Gökçeada ve Bozcaada bizim, geri kalan
diğer Ege adaları Yunanistan'ındır. Oniki Ada İtalya'da kaldı
(2. Dünya Savaşı Sonrası İtalya Oniki Adayı Yunanistan'a verecek)
b- Güney Sınırı: Anka Antlaşması esas alındı. (Hatay hariç
Türkiye - Suriye sınırı belirlemişti.)
c- Türkiye - Irak Sınırı: Musul sınırnı, Türkiye ile İngiltere
arasındaki bir anlaşmada (9 ay içinde) anlaşarak sınırlandırdılar.
- 2- KAPİTÜLASYONLAR: Tamamen kaldırılmıştır.
- 3- BOĞAZLAR: Başkırı Türklerin uluslararası bir komisyon kurulması
ve her iki yaka askerden arındırılıyor.
- 4- DIŞ BORÇLAR: 1854'te Osmanlı'nın almaya başladığı dış borçlar
Osmanlı'dan ayrıntı tam ülkelere paylaştırıldı. Türkiye'ye düşen
kısım taksitlendirildi. Bu taksitleri 1954'te bitirdik. (Dünya-ü
Umumiye kalktı.)
- 5- AZINLIKLAR: Türk vatandaşları ve halklarıdır dendi.
- 6- NÜFUS MÜBAHALESİ: Batı Trakya'daki Türkler ile İstanbul-
daki Rumlar hariç, Anadolu Rumları ve Yunanistan Türkleri, kar-
şılıklı değişti.
- 7- YABANCI OKULLAR: Türk yasalarına bağlı olarak devam edecek
lerdir.
- 8- PATRİKHANE: Yabancı kiliselerle bizim aleyhimize ilişkiler kur-
maması şartı ile Türkiye'de kalmaya devam edecekleri.

LOZAN'IN SONUÇLARI

1. Milli sınırlarımız içinde bağımsız ve egemen bir se-
kilde yaşama hakkı kazandırmıştır.
2. İttifak ve tüm dünya, yeni Türk Devletini resmen
kabul etmiştir. (Tanımıştır.)
3. Devletlerarası eşitlik prensibine uygun, Türkiye'nin ba-
ğımsız devlet anlayışına saygı duyan bir antlaşma olmuştur.

|| NOTLAR: - Lozan Antlaşmasını, II. TBMM.'i onayladı
(23 Ağustos 1923'te). Ancak birincisinin görev süresi dol-
muştu. - 6 Ekim 1923'te İttifak Kurultayı, İstanbul'dan
göçmüştür.

ANKARA'NIN BAŞKENT OLUŞU (13 Ekim 1923)

BAŞKENT SORUNUNUN ORTAYA ÇIKIŞI:

6 Ekim 1923'te İtilaf Devletleri kuvvetlerinin İstanbul'u terk etmesiyle başkentlin, neresi olacağı sorunu ortaya çıktı.

NİÇİN ANKARA?

- 1- Milli mücadelenin merkeziydi.
- 2- TBMM, Ankara'da açıldı (Yeni Türk Devletinin temelini burada atıldı.)
- 3- Kurtuluş savaşı buradan yönetildi.
- 4- Coğrafi korum olarak Anadolu'nun ortasında güvenli bir yerdi.
- 5- Askeri strateji ve coğrafi koruma en elverişli yeri.
- 6- Ulaşım ve haberleşme imkanları da elverişliydi.

CUMHURİYETİN İLANI (29 Ekim 1923)

CUMHURİYETİN İLANININ SEBEPLERİ:

- 1- Atatürk, Türk Milletine yakışan en iyi yönetim şekli olarak Cumhuriyeti uygun görüyordu. Çünkü kendisi demokrasiyi, yeni millet egemenliğinden yanaydı.
- 2- Demokratik Cumhuriyet; insanlara tüm hak ve özgürlükleri veren tek yönetim şekliydi.
- 3- TBMM seansları yapılmış, varolan hükümet istifa etmiş, Meclis Hükümeti sistemiyle yeni hükümet kurmada sorun yaşanmıştı. Bu sorunu aşmak için yönetim şekli bir ön önce belirlenmeliydi.
- 4- Yeni Türk Devletinin başkanı kim olacak sorunu ortaya çıktı. İşte bu her iki sorunu çözmek için önce rejimi değiştirmek gerekiyordu.

SONUÇLARI:

- 1- Hükümet kurma ve devlet başkanlığı sorunu aşıldı.
- 2- Millet Egemenliği resmen kabul edildi.
- 3- Devletin şekli belirtilerek adı kondu.

CUMHURİYETİN GETİRDİKLERİ (Faydaları)

- Cumhuriyet sayesinde devlet - vatandaş ilişkileri en iyi şekilde düzenlendi.
- Millet; devlet yönetiminde söz ve karar sahibi oldu.
- Temel hak ve hürriyetler en iyi şekilde düzenlendi.
- Eşitlik ve adalet sağlandı.

HALİFELİĞİN KALDIRILMASININ SONUÇLARI

- 1- Laik yönetim anlayışı için çok önemli bir adım atıldı.
- 2- T.C.'i aklın ve bilimin esas aldığı laik bir toplum yapısına kavuşturdu.
- 3- Ülkede iki başlı yönetim anlayışı sona erdi.
- 4- Cumhuriyetin önündeki tehdit ortadan kalktı.
- 5- Böylece Millet egemenliği pekiştirildi.

NOT: 3 Mart 1924'te çıkarılan başka bir yasa ile Osmanlı hanedan üyeleri yurt dışına atıldı. Bunlar önce İsviçre'ye, oradan da Fransa'ya gittiler.

NUTUK NEDEN EVRENSELDİR?

- 1- Bir çok millete, bağımsızlık ve çağdaşlaşma yolunda önemli bilgiler veriyor.
- 2- Önemli bir tarih kitabı niteliğindedir.
- 3- Önemli askeri stratejiler ve savaş taktiklerinden bahseder.
- 4- Siyasi bilgilerde içermiştir.
- 5- İnkılapçılıkla ilgili bilgiler yer alır.
- 6- Millet olma ile ilgili birleştirici ve bütünlükçü bilgiler olması bakımından değerli ve evrensel bir eserdir.

CUMHURİYET DAVRANIŞINDA SİHİRCİLİK ANLAYIŞI

Ankara'da, kısa sürede modern bir şehir planında olma sı gereken tüm sosyal tesisler, askeri ve idari kurum, kurumlar kurulmuş bozkurda yeşillenmesi ile düzenli, planlı bir kentleşme ve kısa sürede toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak modernleşme sağlanmıştır. Bu modern bayındırlık işleri Ankara'dan, tüm şehirlere yaygınlaştırılmıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE SAĞLIK İŞLERİ

- 1- Türk milletinin sağlığını koruyup kuvvetlendirilmesi
 - 2- Ölüm oranlarının azaltılması
 - 3- Nüfusun artırılması
 - 4- Salgın ve bulaşıcı hastalıkların etkili hale getirilmesi
 - 5- Bşyke, milletin dına ve gelişmeye yetekli, kusuru ve saptıleli vücut yapısına sahip olması amaçlanmıştır.
- * Günka sağlıksız bir toplumda işgücü ve savunma gücü azalır, ayrıca ekonomik gelişme (kalkınma) sağlanmaz

CUMHURİYET DÖNEMİNDE SANAT VE SPORDA YAPILAN YENİLİKLER

Cumhuriyet döneminde Sanata, Sanatçıya ve spora da büyük önem verildi.

A: SANAT ALANINDA:

1- MÜZİKTE: - 1 Kasım 1924'te Ankara'da Musiki Muallim Mektebi açıldı. (Müzik öğretmen ve sanatçı yetiştirecek okul demektir.)

- 1934'te Milli Musiki Tensil Akademisi kuruldu (Musiki Muallim Mektebi, buraya bağlandı)

- 1937-1938 Eğitim-Öğretim yılında musiki muallim mektebi Ankara Gazi Eğitim Enstitüsüne bağlandı.

2- RESİMDE: Osmanlıdan kalın Sanayi-i Nefise Mektebi (Güzel Sanatlar Okulu) devam etmiştir.

• Başka modern okullarda açılarak bu ralarda resimler yetiştirildi.

• Cumhuriyetin 10. yılı serefine bu resimler yurt gezilerine gönderildi. Onların yaptığı eserler "Türk İnkılap Söylü" adıyla sergilenirdi.

3- HEYKELDE: 1937'de İstanbul'da Atatürk'ün isteğiyle "Resim ve Heykel Müzesi" açılmıştır.

4- SPORDA: • Atatürk, spora da çok önem veriyordu; Ona göre, sadece beden yeteneğinin üstünlüğü değil, kavrama, zeka ve ahlaklılığı da temsil ediyordu "Ben sporunun zeki, gerçek ve aynı zamanda ahlaklı-sını savırım." demiştir.

• Cumhuriyet döneminde beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek üzere okullar açıldı.
• "Türkiye İdman Cemiyeti İttifakları" kuruldu. Böylece Türk Sporumun ilk resmi öğretmeni kurulmuştur. ve Türkiye devleti ilk kez spora ve spora aya yardım elini uzatmıştır.

• Atatürk atlı sporları ve At sporlarını daima özendirerek geliştirmiştir.
• 1924 yılındaki Paris Olimpiyatlarında Genç Türkiye Cumhuriyeti, Türk sporcularımız ile ilk kez temsil edilmiştir.

ATATÜRK İNKILABININ AMAÇLARI

4. ÜNİTE

- 1- Milli egemenlik ilkesi ve demokrasinin yerleşmesini sağlamak
- 2- Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırmak
- 3- Milli ekonominin kalkınmasını sağlamak
- 5- Sınıf ~~zümre~~ ayırımı yapmadan adaletli bir yönetim uygulamak
- 6- Eskimis ve halkın ihtiyaçlarını karşılamayan kurumların yerine çağdaş kurumlar kurmak.

ATATÜRK İNKILÂPLARI

A = SİYASİ ALANDA İNKILÂPLAR:

- 1- TBMM'nin açılması (23 Nisan 1920)
- 2- Saltanatın kaldırılması (1 Kasım 1922)
- 3- Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923)
- 4- Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924)
- 5- Ankara'nın başkent oluşu ve yeniden idari teşkilat konuları (13 Ekim 1923)
- 6- Çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri
- 7- Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi

(1930 → Belediye seçimleri
1933 → Muhafelik "
1934 → Milletvekili seçme - seçilme)

B = EĞİTİM ALANINDA İNKILÂPLAR:

- 1- Tevhid-i Tedrisat Kanunu ve Medreselerin kapatılması (3 Mart 1924)
- 2- Maarif Teşkilatı (Eğitim) hakkında kanun (2 Mart 1926)
- 3- Yeni Türk Harflerinin kabulü (1 Kasım 1928)
- 4- Millet Mekteplerinin açılması (1 Ocak 1929)
- 5- Türk Tarih Kurumu'nun açılması (12 Nisan 1931)
- 6- Türk Dil Kurumunun açılması (12 Temmuz 1932)
- 7- Halkokullerinin açılması (yaygın eğitim) (1932)
- 8- Üniversiteler Kanunu (1933)

C = HUKUK ALANINDA İNKILÂPLAR:

- 1- 20 Ocak 1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye Kanunu)
- 2- 20 Nisan 1924 Anayasası
- 3- Türk Medeni Kanunu (4 Ekim 1926) → İsviçre kanunu örnek alındı
- 4- Boralar Kanununda değişiklik (1928'de → İsviçre kanunu örnek alındı)
- 5- Ticaret (Deniz ticareti) Kanunu değişikliği (1928'de Almanya kanunu örnek alındı)
- 6- Ceza Kanunu (Ceza Muhakemeleri Kanunu) → (1928'de İtalya örnek alındı)

D = TOPLUMSAL ALANDA İNKILÂPLAR:

- 1- Şapka Kanunu ile Kılık - Kıyafetin düzenlenmesi (25 Kasım 1925)
- 2- Tekke - Zaviye ve Tarikatların kapatılması (30 Kasım 1925)
- 3- Takvim ve saatte değişiklik (26 Aralık 1925 kanunla, 1 Ocak 1926)
(Miladi) (milletlerarası saat sistemi) (Miladi Takvim yürürlüğe girdi)
- 4- Uzunluk ve Ağırlık ölçülerini değiştirildi. (26 Mart 1931)
- 5- Haftanın 7'li Cuma'dan pazar'a alındı (1935)
- 6- Uluslararası patenler kabul edildi. (20 Mayıs 1928)
- 7- Soyadı Kanununun kabulü (21 Haziran 1934)
- 8- Kadınlara seçme - seçilme hakkının verilmesi toplumsal eşitliği temin etmek

Sayılmaları bakımından, toplumsal alanda inkılabın işaretinde de değerlendirilir.

E = EKONOMİK ALANDA İNKILÂPLAR :

1- 17 Şubat 1923'te İzmir İktisat Kongresi toplanarak Milli ekonomiyi kurtulması kararlaştırıldı. Bu bağlamda tarımda, ticaretle ve sanayi alanlarında bir dizi yerlilikler yapıldı.

2- TARIMDA GELİŞMELER: - Aşar vergisi kaldırıldı 17 Şubat 1925
- Tahım İstih İstasyonları, Emek Gıftlıklar Kuruldu
- Tarımda modern makineler teşvik edildi.
- Tarım kredi kooperatifleri kuruldu
- Aftallere kredi kolaylıkları sağlandı
- Yüksek Ziraat Enstitüsü açıldı.

α (Böylece tarımda hızlı bir üretim artışı sağlandı)

3- SANAYİ ALANINDA GELİŞMELER: (Bunun için bilgi, teknoloji ve sermayeye ihtiyacı vardı.)

- 28 Mayıs 1927'de "Teşvik-i Sanayi" konunu aile koruma; yeni sanayi kuruluşları açmak için özel teşebbüs özendirildi.

- 1933'ten itibaren ekonomide, Atatürk'ün "Devletçilik" ilkesi uygulanmaya başlandı.

- 1933'te Birinci beş yıllık kalkınma planı hazırlandı

- 1935'te Maden Tetkik Arama Enstitüsü (MTA) kuruldu

- MTA'nın finansı için ETİBANK oluşturuldu.

4- TİCARETTE GELİŞMELER:

- Osmanlı'nın ticareti, azınlıkların elindeydi, millileştirilmesi gerekiyordu bu yüzden önce Bankacılık geliştirildi

- İlk özel banka İş Bankası kuruldu (M. Kemal tarafından)

- 1 Temmuz 1926'da KABOTAJ HAKKINI aldık. Böylece deniz ticaretimize geliştirdi. Limanlarımız millileşti.

- Yabancıların elindeki demiryolları da satın alınarak millileştirildi.

α LAİK DÜZENE GEÇİŞİ SAĞLAYAN İNKILÂPLAR

- Saltanatın kaldırılması
- Halifeliğin kaldırılması
- Tevhid-i Tedrisat konusu ile Medreselerin kapatılması
- Tekke, Zaviye ve Türbelerin kapatılması
- Türk Medeni Konunun kabulü
- Kılık kıyafette devrimsellik
- Yeni Türk Harflerinin kabulü
- Kadınlar seansa seansa haklarının verilmesi
- 1928'de, 1924 Anayasasındaki "devletin dini İstihdir." ibaresinin kaldırılması
- 1937'de Atatürk ilke ve esaslarının anayasaya girmesi.

Mustafa Kemal'in; siyasi, ekonomik ve toplumsal alanlardaki gerçekçi düşünceleri ve uygulamalarının bütünü Atatürkçülüğü oluşturur. Onun yapmış olduğu inkılapları, uyguladığı ilkelerin tümü Atatürkçülüğün içindedir.

Atatürkçülük; Türk devleti ile toplumunun her alanında çağdaşlaşmasıyla ilgili genel hedefleri, amaçları ve ilkeleri belirleyen bir düşünce sistemidir.

Bu nedenle, Atatürkçülüğe, "Atatürkçü düşünce sistemi" da denir.

DİĞER BİR DEYİŞLE;

Esasları Atatürk tarafından belirlenen; devlet hayatına, felsefi hayatına, ekonomik hayata, toplumun temel kurumlarına, devletin rejimini ve işleyişine ilişkin gerçekçi fikirler ve ilkeler Atatürkçülük denir.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE SİSTEMİNİN OLUŞMASINDAKİ TEMEL ETKENLER:

• Atatürk'ün doğup büyüdüğü ortam

• Yaşadığı olaylar

• Millî sorunlar ve okuduğu kitaplar (Osmanlı'nın içinde bulunduğu siyasi, ekonomik, askerî, kültürel ve sosyal sorunlarıdır.) *Bunu kitaplar değil*

• Dünyada meydana gelen siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel gelişmeler (1789 Fransız İhtilaliyle yayılan düşüncelerden oldukça etkilenmiştir. Eşitlik, özgürlük, milliyetçilik vb... düşüncelerden)

• Atatürk'ün Etkilenmeleri

• Türk ve Avrupalı düşünürler: Tevfik Fikret, Namık Kemal, Abdullah Cevdet, Ziya Gökalp / Voltaire, J.J. Rousseau'nun özgürlük, demokrasi, milliyetçilik gibi düşünceleri etkilenmiştir.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE SİSTEMİNİN OLUŞUMU:

Atatürk, yaşadığı dönemdeki olayları akıcı bir bakış açısıyla değerlendirmiş ve tarih bilinci ile yorumlayarak bu düşünce sistemini oluşturmuştur.

ATATÜRKÇÜLÜĞÜN AMAÇLARI:

- 1-) Millî kültürümüzü, aklın ve bilimin yol göstericiliğinde çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarmak
- 2-) Türk milletinin bugün ve gelecekte *Tam BAŞİMSİZ* olarak, millet egemenliğine dayalı, demokratik ve laik kurullar içinde rahat ve mutlu bir yaşam sürmesini sağlamak
- 3-) Çağın ihtiyaçlarına uygun, sosyal ve siyasal kurumlara sahip modern bir toplum oluşturmak
- 4-) Millî birlik ve beraberliğin sağlanması ve sürdürülmesi*
- 5-) Barışçılık
- 6-) Kişî hak ve özgürlüklerinin sağlanması

ATATÜRKÇÜLÜĞÜN NİTELİKLERİ: 14

- Türk milletinin ihtiyaçlarından, ve tarihi gerçeklerinden ortaya çıkmıştır
- Temelinde milli kültürümüz vardır.
- Atatürkçülüğe oluşturan ilkeler (Atatürk'ün bilkesi) bir bütündür. Bir birilerinin devamı ve tamamlayıcısıdır. Bir sistemin uyum içinde işleyen parçaları gibidir. Örneğin: Cumhuriyetçilik olmadan milliyetçilik anlaşılmaz, cumhuriyetçilik ve milliyetçilik olmadan halkçılık anlaşılmaz, laiklik ise bu sistemin can damarıdır. İnkılapçılık, bunların devamını sağlar.
- Atatürkçülük, kişi hak ve hürriyetlerine önem verir. Yurtta ve dünyada barışın korunmasından yanadır.
- Atatürkçü düşünce sistemi duruşun değıbdir; Gelişmelere açıktır bu yüzden dinamikdir, canlıdır. *Yas her çağda, her düşünceye hitab edebilir.*
- Akli ve bilimsel esas alır. (Dogmalara dayanmaz.)
- İnsanlığın ortak değerlerini kapsadığı için evrenseldir. Yani, gelişme yolundaki ülkelerin de ihtiyaçlarına cevap verebilecek özellikler taşır.

8-6'de budur

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE MİLLİ GÜÇ ÜNİTLERİ: Çıkışta 5

MİLLİ GÜÇ: Bir milletin maddi ve manevi güçlerinin toplamıdır.

• Bunlar yani milli güç unsurları şunlardır:

- Askeri Güç
- Ekonomik Güç
- Siyasal Güç
- Sosyo-kültürel güç.

!! NOT: Atatürk, kurtuluş savaşını kazanmak ve ülkesini çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarmak için, kaynağı milletin kendisi olan milli güç unsurlarını kullanmıştır.

a-) ASKERİ GÜÇ: Atatürkçü düşünce sisteminin temel unsurlarındandır. Siyasal ve ekonomik güçlerin görevlerini yerine getirmeleri, askeri gücün sağladığı huzur ve güvenlik ortamı içinde mümkündür.

T.S.K.'nin görevleri: Vatanı, milleti, cumhuriyeti, Atatürk ilke ve inkılapları, bapımsızlığı her türlü iç ve dış tehlikelere karşı koruyup kollamaktır. Ülke içinde huzur ortamını korumaktır.

b-) Ekonomik Güç: Atatürkçü düşünceye göre güçlü ve bapımsız bir devlet ancak kendi kaynaklarına dayanarak gelişmiş, güçlü ve bapımsız bir ekonomi ile sağlanır. Bu nedenle ekonomik güç, siyasal gücün en büyük yardımcısıdır. Ekonomik gücün kaynakları:

- Ülkenin adüsan nüfusu
- Bu nüfusun niteliğı (Genç, sağlıklı, eğitimli)
- Yeraltı ve yerüstü zenginlikleri
- Teknolojisi
- Sanayisi

68
C-) SİYASİ GÜÇ: Atatürk'ün düşüncesine göre; siyasi güç kavramı; her şeyden önce millet iradesine dayalıdır. Gücü bir devlet olmanın şartı, gücünü halktan alan bir yarımandır. Siyasi yönetim, yani siyasi güç; - insana değer vermeli, - özgürlükleri sağlamalı, - demokratik katılımı amaçlamalıdır. - Milleti yönetmelidir. Halkın ve demirlikle olması

1-) SOSYO-KÜLTÜREL GÜÇ: Milleti oluşturan insan gücünün özellikleri ve kültürünün oluşturduğu bir güçtür. İnsan gücünün özellikleri ve kültürde ancak eğitim yoluyla geliştirilir, kalitesi yükseltilir. Bugün unsurunda eğitim oldukça önemlidir.

NOT: Ülke içinde kültür ve amaç birliğini sağlamak için eğitilmiş bir neslin yetismesine önem verilmiştir.

ATATÜRK İLKELERİ KONUSU (4. Kısım 71)

ATATÜRK İLKELERİNİN AMAÇLARI

- Türk toplumunu geliştirmek, çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmak
- Bunun için her alanda değişiklikler (yenilikler) yapabilmek
- Belirli ilkeler üzerine dayanan yeni bir devlet yapısı kurmak, bağımsız ve güçlü bir Türkiye yaratmaktır.
- Türk milletinin birlik ve beraberlik içinde onurlu ve mutlu bir hayat sürmesini sağlamaktır.
- milli kültürümüzü geliştirmek

NOT: İlkeler tarihi bir önem taşır. Türk İnkılabının esasları belirlendikten sonra bu altı ilke 1937'de Anayasaya konulmuştur. Böylece Türk devlet yapısına tam olarak kavuşturulmuştur. Bu ilkeler, Atatürk'ün düşüncesine sisteminin temelidir.

B- ATATÜRK İLKELERİNİN ORTAK ÖZELLİKLERİ; 8-1'den kalabalık zorlu 1. kısım

- İlkeler, Türk toplumunun ihtiyaçlarından doğmuştur.
- Temelinde milli kültürümüz vardır
- İlkelerin kabul edilmelerinde ve benimsenmelerinde baskı ve zorlama yoktur.
- İlkeler Akla ve mantığa uygundur; Aşırı ve püritan yanları yoktur. Taklital değildir.
- İlkeler, Atatürk tarafından hem sözle, hemde uygulama ile belirlenmiştir.
- İlkeler, birbirinden ayrılmaz, tek tek değerlendirilemez. Bunlar, bir bütünü oluşturan öğelerdir.
- Atatürk ilkeleri, en çağdaş ve en medeni ilkelerdir.
- Hak ve hürriyetleri koruyucudur.
- İlkeler evrensel ve barışçıldır
- Laik düşünce ve hukuka dayanır.
- Milli esenlik ve bağımsızlık temelüne dayanır

C - ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ DAYANDIĞI TEMEL ESASLAR:

- Milli Tarih bilinci
- Vatan ve millet sevgisi
- Milli Dil
- Bağımsızlık ve özgürlük
- Egemenliğin millete ait olması
- Gıyaset uygarlık düzeyinin üstüne yükselme
- Milli kültürünün geliştirilmesi
- Türk milletine inanmak ve güvenmek
- Milli birlik ve beraberlik
- Ülke bütünlüğü
- Barışçılık (Yurtta sulh, Cihanda sulh!) prensibi.
- Akılcılık (Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir.) prensibi.
- Türk milletinin ihtiyacından ve tarihi gerçeklerinden doğmuştur.

ATATÜRK İLKELERİ SUNLARDIR;

- Cumhuriyetçilik, • Milliyetçilik, • Halkçılık, • Devletçilik,
- Laiklik, • İnkılapçılık

İLKELERİN ANLAMLARI, ÖZELLİKLERİ VE FAYDALARI:

1. CUMHURİYETÇİLİK İLKESİ: Cumhuriyetçilik; cumhuriyet yönetimine bağlılık, onu korumak, yüceltmek ve yasalamak demektir.

Cumhuriyet: Egemenliğin bir kişi veya gruba değil, doğrudan doğruya millete ait olduğu yönetim biçimidir.

Cumhuriyetçilik, diğer ilkelere itiafidir. Saygı; Toplumun millet bilincine ulaşabilmesiyle gerçekleşen bir yönetim olduğundan milliyetçiler egemenlik halka dayandığı için halkçılardır. Akli ve bilimsel esas aldığı için laik bir düzendir. Her alanda gıyasetleşmeyi düşündüğü için inkılapçılardır.

CUMHURİYETİN NİTELİKLERİ:

- 1- İnsan haklarına saygılıdır.
- 2- Atatürk milliyetçiliğine bağlıdır
- 3- Demokratiktir
- 4- Laiktir
- 5- Sosyal ve hukuk bir devleti amaçlar. (Anayasanın 2. maddesi)

CUMHURİYETİN FAYDALARI:

- 1- Egemenlik millete ait oldu
- 2- Toplumdaki tüm ayrıcalıklar kalktı, vatandaşlar devlet yönetimine eşit olarak katılma hakkını buldular.
- 3- Kadın önünde eşitlik sağlandı.
- 4- Temel hak ve hürriyetler devlet güvencesi altına alındı.
- 5- Kadın ve erkeğin yönetime eşit katılımı sağlandı →

6- Vatandaşların, rahatsız fikirlerini söyleyebilme ve huzurlu bir hayat sürme hakkını verdi.

- Gelişmemize engel olan unsurlar cumhuriyet ile ortadan kaldırılarak aşdığımız uygarlık düzeyine ulaşma ortamı sağlandı.

7- Devlet vatandaş ilişkileri yeniden düzenledi.

8- Atatürk, cumhuriyeti Türk geneliğine emanet etmiştir. (Tanrı hak ve devlet hakkına emanet etmiştir)

- MİLLİYETÇİLİK İLKESİ: Milliyetçilik; milleti sevmek, milleti yüceltme amacını benimsemek ve o yolda yürümektir.

Millet: Gecekte bir arada yaşamış, şimdi bir arada yaşayan, gelecek de bir arada yaşama inancında ve kararında olan, aynı vatanı paylaşan, aralarında dil, kültür ve duygular birliği olan insan topluluğudur.

- ATATÜRK'ÜN MİLLİYETÇİLİK TANIMLARI

• "Kendini, aynı milletin üyesi sayan kişilerin o milleti yüceltme şekilleridir."

• "Dini, mezhebî, dîli ne olursa olsun kendini Türk sayan, Türk bilen ve Türk olarak yaşayan her insan Türk'tür. (10. yıl Nutkunda Ne mutlu Türküm diyene!... sözünü bunun için söylemiştir.)"

- ATATÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNİN NİTELİKLERİ

1- Atatürk'e göre, milliyet kavramının temelinde milletin bağımsızlığı yer almaktadır.

2- Milliyetçilik anlayışının özünde, millî birlik ve beraberlik yatmaktadır.

3- Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı, ırkçılık ilkesine dayanmaz. Irkçılığı kesinlikle reddeder. 5- Atatürk milliyetçiliği, birleştirici ve bünyeleştiricidir.

4- İnsanı ve insanlığı aşar ve aşar. Barışa dır, insanca dır.

- MİLLÎ BİRLİK VE BERABERLİK NE DEMEKTİR? 8/13'de

- Bir milletin sevmeye ve kederde ortak duyguları paylaşmasıdır.
- Toplumdaki dayanışma ve yardımlaşma bilincidir.
- Millî sorunlarda amaç ve düşünce birliğidir.
- Topyekûn (hep birlikte) yükselme ve ilerleme arzusudur.

- ATATÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNİN, MİLLÎ BİRLİĞİ GÜÇLENDİREN

- UNSURLAR -

- Millî Eğitim / • Misak-ı Milli / • Dil, tarih, kültür ve ülkü birliği / • Millî kültür / • Türklük suuru / • Manevî değerlerdir.

NOT: Millî mücadele yıllarında vatanın savunulması ve kurtarılması şeklinde ele alınan / milliyetçilik anlayışı zamanla daha geniş bir anlam kazanmış; Türk milletin siyasi, kültürel ve ekonomik yaşamını raine alan, birlik ve beraberliğimizi bir arada tutan bir anlayış haline gelmiştir.

3- HALKÇILIK İLKESİ: Atatürk, halk ile millet kavramlarını aynı anlamda kullanmış ve şöyle ifade etmiştir: "Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu Türkiye halkına, Türk milleti demir." Atatürk'e göre halkçılık:

- Milli egemenliği esas alır, iktidarın kaynağı, doğrudan halkın kendisidir.
- Halkçılık anlayışı demokrasiyi öngörür. (Açpöçlölük, açpönlük, katlımıcılık)
- Halkçılık ilkesine göre, bir a bir kişiye, aileye, zümreye, sınıfa ayrıcalık tanınmaz, milletin bütün fertleri kanun önünde eşittir.
- Ayrıcalıklı bir sınıf kavramı yoktur. Halk, devletin yönetiminde söz ve karar sahibidir.
- Halkçılık ilkesine göre devlet; vatandaşın refah ve mutluluğunu amaçlar. *(Yeni devlet, halk için vardır)*
- Meslek ve çalışma grupları vardır.
- Halkçılık ilkesi, devletin vatandaşına, vatandaşlarında devlete karşı hak ve görevlerini en açık ve şekilde düzenler.
- Vatandaşlar arasında işbirliğini ve dayanışmayı öngörür
- Milletin, devlet hizmetlerinden eşit bir şekilde yararlanmasını sağlar
- Milli gelişim adaletli bir şekilde dağıtılması esastır.
- Bu ilkenin uygulanmasında halk, çalışmasının ve emeğinin karşılığını hak ve adalete dayanan bir düzen içinde elde eder.

NOT: Atatürk'ün halkçılık ilkesi, bütün milleti kapsar, demokrasiyi üstün tutan, milletin demokratik haklar elde etmesini sağlayan bir anlayıştır. Yine bu ilkeye göre "DEVLET HALK İÇİN VARDIR" anlayışı esastır. Buna göre "Milletle efendilik yoktur, hizmet etme vardır." Bu millete hizmet eden olan efendisi olur." anlayışı yer alır.

4- DEVLETÇİLİK İLKESİ: Ekonomik, kültürel ve sosyal alanlarda kalkınmadı devlete düşen görevleri betirlemek için Atatürk'ün koyduğu ilkelere biridir.

• Bir ekonomi siyasetidir. Dünyadaki karma ekonomi modellerine benzer.

• Devletçilik: Ekonomide vatandaş ile devletin işbirliği yapması demektir. *Yeni devlet, bir taraftan sanayi kurmak ve geliştirmek için çalışırken diğer taraftan özel girişime yer vermektedir. Özel girişimci üstesinden gelebileceği yatırımları yine devlet yapar.*

• Ekonomiyi millileştirip geliştirmek için devletin ekonomiyi destek vermesi ve denetlemesi gerekiyordu

• Devletçilik ilkesinde; Devlet, çıkardığı yasalarda, sağladığı krediler ve güven ortamıyla üretim ve ticaret gibi faaliyetleri teşvik eder.

• Devletçilik ilkesi; eğitim, sağlık, sosyal ve kültürel alanlarda da devlet desteğini gerekli kılar. Bu sayede bu alanlarda da gelişmeler hızlanmıştır.

• DEVLETÇİLİK İLKESİNİN ATATÜRK TARAFINDAN BİR EKONOMİK POLİTİKA OLARAK KABUL EDİLMESİNİN NEDENLERİ:

- Siyasi Nedeni: Siyasal bağımsızlığın ekonomiyi için ekonomik bağımsızlık gerekli ve şarttır. *(Ekonomik bağımsızlıkta ancak para ve milli bir ekonomiyel)*
- Ekonomik Nedenler: Kurtuluş savaşı yıllarında karantilmiştir

15. YIL
Sistem yok, demiryolları ve dış ticaret yabancıların elindeydi. 1929 Dünya Ekonomik krizi de ekonomide devletçilik gerekli oldu.

Sosyal Nedenler: Ülkede sosyal adaleti sağlayabilmek için devlet bir yandan iş alanları açarken, bir yandan da çalışanların sosyal alanda ve sağlık alanında haklarını dikkate almak zorundaydı.

α DEVLETÇİLİK İLKESİNİN FAYDALARI:

- Devletçilik ilkesi, ekonomik faaliyetlerin başlatıcısı olmuştur.
 - İşletmeler ve demiryolları yabancılardan alınarak millileştirilmiştir.
 - Sanayide kısa sürede gelişme sağlanmış; şeker, tekstil ve demir-çelik fabrikaları kurulmuştur.
 - Tüm ihtiyaçlarını dışardan ithal eden Türk milleti, devletçilik ilkesi sayesinde ihtiyaçlarını kendi üretimiyle karşılamaya başlamıştır.
- NOT: Devletçilik ilkesi, Türkiye'nin ihtiyaçlarından oluşan kendine özgü bir ekonomi siyasetidir. NOT: 1931'de devletçilik TC'nin kalkınma programının bir maddesi olarak benimsenmiştir. 1933'de uygulamaya konuldu.

5- LAİKLİK İLKESİ: Laiklik; Toplumsal hayatı düzenleyen, hukuk kurallarının aklı, mantığı, bilimle dayandırılması ve kişisel vicdan hürriyetinin sağlanmasıdır. Laiklik, her türlü inanca saygılı ve hoşgörülü olmayı gerektirir. Laiklik; din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, devlet yönetiminde ve siyasette din kurallarına yer verilmemesi demektir. Laik anlayışta din işleri, kişilerin vicdanına bırakılmıştır. Devlet, dinler karşısında tarafsızdır. İslam dininde özün itibarıyla laik düşünceye aittir. Dinimizde de hoşgörü, inanç ve vicdan değerliği esastır. Laiklik ilkesi, devlet yönetiminde milli egemenliği esas almıştır. Atatürkçülükte laiklik: Dinin hakkını dine, devletin hakkını devlete verir. Devlet işlerinde, aklın ve bilimin gösterdiği yoldan yürümek esastır.

α LAİKLİĞİN FAYDALARI:

- Bütün vatandaşların din, vicdan ve ibadet hürriyeti prensipal olarak güvence altına alındı.
- Dini duyguların istismar edilmesine engel olundu.
- İnsanlar inanç ve düşüncelerine bakılmaksızın kanun önünde eşit hale getirildi.
- Laiklik, milli birlik ve beraberliği güçlendirerek toplumda barış ve huzuru sağlamıştır.
- Toplum ağırdas ve bilimsel bir yapıya kavuşmuştur.
- Laik anlayış gereğince devlet yönetiminde millet egemenliği esas alınmıştır.

6- İNKILAPÇILIK İLKESİ: İnkılapçılık, değişimin gereğince kalmama, daima ilerleme; iyiyeye, güzele ve doğruya ulaşma kararlılığıdır.

α Atatürkçülüğün inkılapçılık anlayışı; zamana göre geri kalmış toplumun ihtiyaçlarını karşılayamayan kurumların ortadan kaldırılması ve yeme içilemeyi, gelişmeyi kolaylaştıracak, ihtiyaçları karşılayacak kurumların kurulması esasına dayanır.

- Bu anlayış, toplumun sürekli ağırdaslaşmasını öngörür.

İnkılapçılık İlkesi, Atatürk inkılabının konması ve geliştirilmesi için öngörür. Atatürk ilkelere canlılık ve süreklilik kazandırmıştır. Atatürk'ün çizdiği yolda, durmadan ilerlememizi sağlar.

NOT: Atatürk inkıpları'nın ortak amacı, Türk milletini ve Türk kültürünü çağdaş medeniyetler seviyesine ulaştırmak olmuştur.

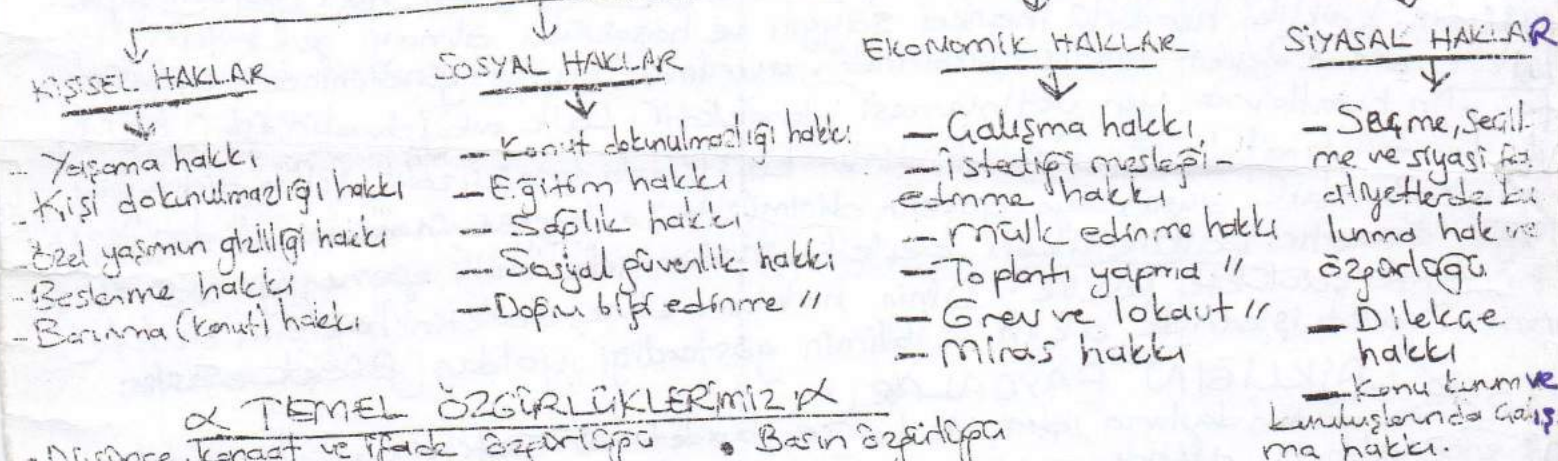
Atatürk'e göre Türk inkılabının başarısının nedeni, Türk milletinin sınırsız desteği olmuştur. Çünkü inkıpları benimsenmeyecek olursa, koruyacak olursa halkın kendisidir. Bu yüzden Atatürk, yapılan inkıpları hiç bir zaman şahsına mülk etmemiştir. Türk milletine mülk etmiştir.

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİMİZ (Cemal S. Karan)

(Cumhuriyetin vatanlaştırmamız konusu notlarıdır.)

! Hak, bir yerde yetki demektir. Hakkın olduğu yerde mutlaka görev, görevin olduğu yerde ise mutlaka hak ta vardır. Anayasamız, vatandaşların hak, özgürlük ve sorumluluklarını ayrı ayrı kısımlar halinde ele almıştır. Buna göre haklarımız şu şekilde sınıflandırılabiliriz:

İNSAN HAKLARI → (Temel haklarımız)

TEMEL ÖZGÜRLÜKLERİMİZ

- Düşünce, konast ve ifade özgürlüğü
- Barın özgürlüğü
- Din ve ulca özgürlüğü
- Billim, sanat özgürlüğü
- Yerleşme ve seyahat özgürlüğü
- Haberleşme özgürlüğü vs... dır
- Toplantı, gösteri, miting yapma özgürlüğü

TEMEL HAK ve ÖZGÜRLÜKLERİMİZİN KISITLANABİLİREĞİ DURUMLAR

Temel hak ve özgürlüklerimiz sadece konunun özellikleri durumlarında, konunun yetkili kıdğı, mokan ve mevailer ce geçici süre ile kisitle abilir. Bu dunur:

- Kamu (toplum) güvenliğinin tehlikeye düştüğü hallerde yani; Savaş, Seferberlik olaparısta hal, sıkıyönetim gibi.
- Kamu sağlığının tehlikeye düştüğü hallerde.
- Kamu ahlakının tehlikeye düştüğü hallerde.
- Saç işlenmesini önlemek, veya suç soruşturma, koruyulmasının selameti için gereklidir.

VATANDAŞ KİMDİR?

Tanımlı: Devlete siyasi ve hukuki baplarla bağlı olan kişidir. (vatandaşlık bağı)

VATANDAŞLIK BİLİNCİ: Vatandaş olmak, sahip olduğumuz hak, özgürlük ve sorumlulukların farkında olmaya denir. İyi bir vatandaş bunları bilip, uygulayan vatandadır.

VATANDAŞLIK GÖREVELERİMİZ

- Konutla uymak
- Oy kullanmak'tır.
- Askere gitmek
- Yurtdışına konmak
- Vergi vermek